

z dnia 21 maja 2014 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) Rada Miejska Konstancin-Jeziorna uchwala co następuje:

§ 1. Uchwała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Gminy Konstancin-Jeziorna

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
[Podpis]
Andrzej Ciesławski

Uzasadnienie

Do uchwały Nr 575/VI/44/2014 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 21.05.2014 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2020

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i godności.

Na podstawie art 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina ma obowiązek opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając powyższe na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Andrzej Ciesławski

Załącznik do Uchwały Nr 575/VI/144/2014
Rady Miejskiej Gminy Konstancin-Jeziorna z dnia

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
Gminy Konstancin-Jeziorna
na lata 2014-2020**

2014

SPIS TREŚCI

2.1. AGRESJA I PRZEMOC W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W DOMU RODZINNYM.....	8
2.2. PRZEMOC W RODZINIE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	10
2.3. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH	16
2.4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE	17
SPIS TABEL I WYKRESÓW	22

WPROWADZENIE

Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastręcza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Na potrzeby niniejszego Programu, najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.). Artykuł 2. pkt 2. tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do czterech podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna i przemoc ekonomiczna. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje przemocy

Rodzaje przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
Przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety itp.
Przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń, tak wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna, napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne – śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne), jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, przymuszanie do nieakceptowanych form współżycia, groźby pozbawienia życia).

Nakładanie się na siebie niekorzystnych doświadczeń odgrywa istotną rolę w powstaniu i ujawnianiu się syndromu wyuczonej bezradności. Skutki wyuczonej bezradności łagodzi stopniowe odzyskiwanie przez osobę doznającą przemocy kontroli nad swoją osobą i swoim życiem.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- deficyty poznawcze, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc,
- deficyty motywacyjne, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację,
- deficyty emocjonalne, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości.

Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość potrzebuje pomocy innych. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Niniejszy Program został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

1. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU

Przestępstwa polegające na znęcaniu się nad osobą najbliższą (z art. 207 Kodeksu Karnego) należą w Polsce, obok kradzieży cudzej rzeczy, przestępstw drogowych, kradzieży z włamaniem, rozbojów i wymuszeń rozbójniczych, przestępstw narkotykowych, fałszerstw i oszustw kryminalnych i gospodarczych, do najczęściej popełnianych – w 2008 roku odnotowano 21.167 takich przypadków. Statystyki policyjne stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska ujawniają ponadto, że o ile w 1999 roku liczba ofiar przemocy domowej (według „Niebieskiej Karty”) kształtowała się na poziomie 96.955 osób (w tym 55.214 kobiet i 37.475 dzieci i młodzieży do 18. roku życia), o tyle w 2010 roku liczba ta wynosiła 134.866 (w tym 82.102 kobiety i 40.113 dzieci i młodzieży do 18. roku życia).

Podobna tendencja wystąpiła w przypadku sprawców przemocy domowej. W 1994 roku odnotowano 56.847 takich osób (w tym 54.669 mężczyzn), a w 2010 roku ich liczba wyniosła 83.390 (w tym 79.204 mężczyzn). Zdecydowana większość z nich w chwili popełnienia przestępstwa była pod wpływem alkoholu. W 1999 roku stwierdzono 48.459 takich osób, a w 2010 roku – 54.030.

Na przestrzeni lat 1999-2010 wzrosła również liczba przeprowadzanych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie – w 1999 roku przeprowadzono 72.031 takich interwencji, a w 2010 – 83.488.

Fakt, iż najczęściej do przemocy w rodzinie dochodzi pod wpływem alkoholu, potwierdza Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Według Agencji w ostatnich latach znacznie wzrosła liczba osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu. Szacowany wzrost liczby osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu – na podstawie testu przesiewowego CAGE, który pojawił się w badaniach zarówno w 2002, jak i w 2005 roku – wynosi ok. 36%. W badaniach z 2005 r. 6,7% konsumentów alkoholu – pytanych o ostatnie 12 miesięcy życia – miało pozytywny wynik testu (co najmniej dwie pozytywne odpowiedzi). Odnosząc ten wynik do całej populacji konsumentów (jak pokazują badania, jest to ok. 25 mln osób), można szacować, iż liczba osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu wynosi obecnie w Polsce ok. 1,5-1,6 mln. To prawie dwukrotnie więcej niż wynosiły szacunki sprzed ostatnich 4-5 lat. Należy podkreślić, iż jednym z najczęstszych zagrożeń życia rodzinnego związanym z nietrzeźwością jest przemoc w rodzinie.

Według badań CBOS z 2002 roku w niemal co piątej polskiej rodzinie (18%) dochodzi do konfliktów z powodu nadużywania alkoholu. Z kolei badania z lutego 2005 r. pokazują, że zdaniem 8% ankietowanych przyczyną konfliktów i nieporozumień w rodzinie

jest nadużywanie alkoholu przez domowników. Zwykle respondenci mówili o nadużywaniu alkoholu i alkoholizmie innych domowników, rzadko o swoim.

Szerszy obraz zjawiska przemocy domowej w kraju wyłania się z badań przeprowadzonych w październiku 2007 roku przez TNS OBOP na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie”. Wynika z nich m.in., że

- przemoc w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie; dotyczy ono średnio około połowy rodzin,
- znaczna część społeczeństwa uważa za normalne podczas kłótni w rodzinie obrażanie i wyzwiska (24%) oraz szarpanie i popychanie (18%),
- znaczny odsetek, bo prawie dwie trzecie Polaków (64%), zna w swoim otoczeniu (sąsiedztwie) rodziny dotknięte problemem przemocy,
- najczęściej dostrzeganymi formami przemocy są przemoc psychiczna (52%) i fizyczna (44%), w mniejszym stopniu ekonomiczna (26%) i seksualna (9%),
- kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%); większość z nich było ofiarami przemocy co najwyżej kilkakrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami,
- przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem występującym stosunkowo często (14% respondentów żyje w gospodarstwie, w którym ofiarą przemocy było dziecko),
- spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach; 46% ofiar – niezależnie od rodzaju przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

Przytaczając powyższe dane, należy pamiętać, że przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym przedstawione informacje mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę tego zjawiska.

2. DIAGNOZA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w gminie Konstancin-Jeziorna została oparta na analizie ankiet skierowanych do przedstawiciela funkcjonującej w gminie placówki oświatowej oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy), a także badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców.

2.1. AGRESJA I PRZEMOC W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W DOMU RODZINNYM

Diagnoza problemów agresji i przemocy w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej oraz w domu rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w sześciu szkołach (Zespole Szkół nr 1 w Konstancinie-Jeziornie, Zespole Szkół nr 2 w Konstancinie-Jeziornie, Zespole Szkół nr 3 w Konstancinie-Jeziornie, Zespole Szkół nr 4 w Słomczynie, Zespole Szkół Integracyjnych nr 5 w Konstancinie-Jeziornie, Szkole Podstawowej nr 6 im. M. Rataja w Opaczy). Pozwoliły one zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne dzieci i młodzieży szkolnej pod kątem występowania tych problemów oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w placówkach działań profilaktycznych i leczniczych oraz koniecznych do podjęcia przedsięwzięciach.

Badania służące diagnozowaniu środowiska uczniów pod kątem występowania problemów agresji i przemocy

W ankietowanych placówkach przeprowadzane były badania służące diagnozowaniu środowiska szkolnego pod kątem występowania problemu agresji i przemocy. Miały one charakter ankietowy nt. przemocy, agresji i bezpieczeństwa w szkole, ponadto przeprowadzane były warsztaty profilaktyczne. Badania w szkołach wykazały, że problemy przemocy są zjawiskiem incydentalnym oraz że szkoły są miejscem bezpiecznym.

W związku z uzyskanymi wynikami przeprowadzone zostały rozmowy podczas godzin wychowawczych i na zebraniach, zorganizowano także spotkania interdyscyplinarne.

Według ankietowanych należałoby w przyszłości przeprowadzić wywiady środowiskowe, badania wśród młodzieży dotyczące nowych zjawisk patologicznych oraz kontynuować poprzednie badania i programy profilaktyczne.

Zajęcia profilaktyczne prowadzone w szkołach z zakresu agresji i przemocy

Wszystkie placówki prowadzą zajęcia profilaktyczne. Obejmują one realizację programów takich jak: „Bezpieczna Szkoła”, „Cisza”, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia dotyczące przeciwdziałaniu agresji, warsztaty prowadzone przez osoby z zewnątrz, rozmowy z psychologiem, pedagogiem, zajęcia przeciwko narkomani.

Formy pomocy proponowane przez szkoły uczniom stosującym agresję i przemoc oraz pochodzących z rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej

Uczniom, stosującym agresję i przemoc oraz pochodzących z rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej, szkoły proponują następujące formy pomocy: rozmowy ze specjalistami (pedagogiem, psychologiem), zajęcia socjoterapeutyczne, psychoedukację dot. emocji, spotkania z rodzicami, warsztaty psychologiczne, zajęcia wzmacniające poczucie własnej wartości.

Formy pomocy proponowane przez szkoły rodzicom dotkniętymi problemami przemocy domowej

Wśród różnych form pomocy, szkoły proponują rodzicom dotkniętymi problemami przemocy domowej m.in. współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, wsparcie i konsultacje psychologa oraz pedagoga, poradnictwo, a także kierowanie do odpowiedniej instytucji.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy

Wszystkie badane placówki podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wśród nich są m.in.: Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rodzinny, Policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Wolontariatu w Warszawie, Szkolne Koła Wolontariatu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Instytucje i organizacje, z jakimi szkoła chciałaby podjąć współpracę, by skutecznie przeciwdziałać agresji i przemocy

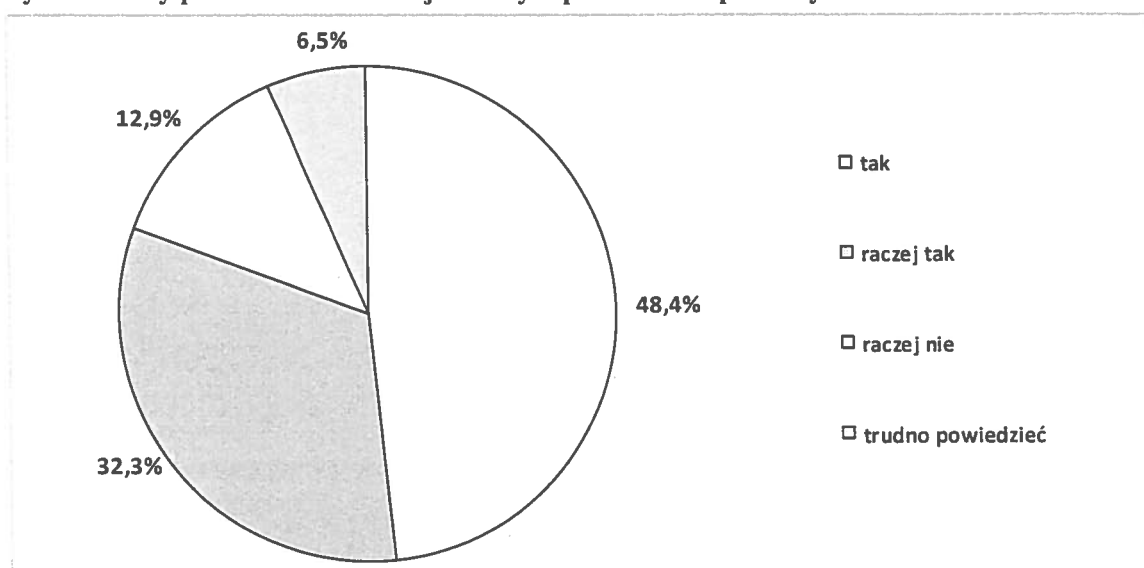
Szkoły, w których przeprowadzono ankietę, chciałyby podjąć współpracę z: Fundacją Dzieci Niczyje, Komitetem Ochrony Praw Dziecka, instytucjami, które przeszkolą kadre nauczycielką w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy.

2.2. PRZEMOC W RODZINIE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Konstancin-Jeziorna zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.i. . burmistrza, sołtysów, radnych, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, Kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 31 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani wyrazili opinie na temat zjawiska przemocy w rodzinie w gminie.

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego, czy przemoc w rodzinie postrzegają jako duży problem społeczny. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Czy przemoc w rodzinie jest dużym problemem społecznym?

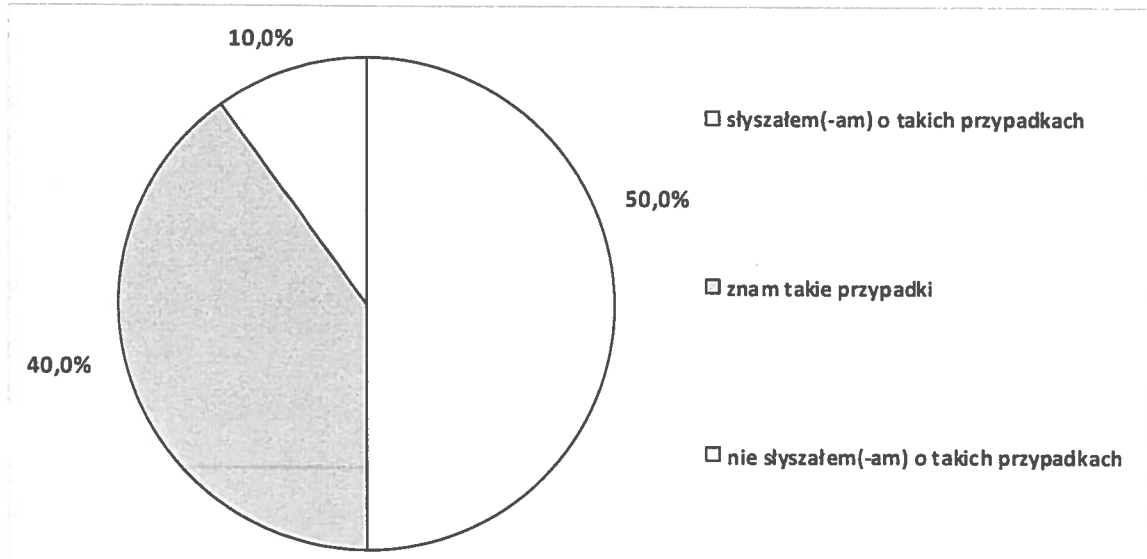

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 80,7%) uznała przemoc w rodzinie za duży problem społeczny. Odmiennego zdania było 12,9% respondentów, a 6,5% badanych nie miało zdania na ten temat.

W kolejnym pytaniu zapytano ankietowanych o znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie

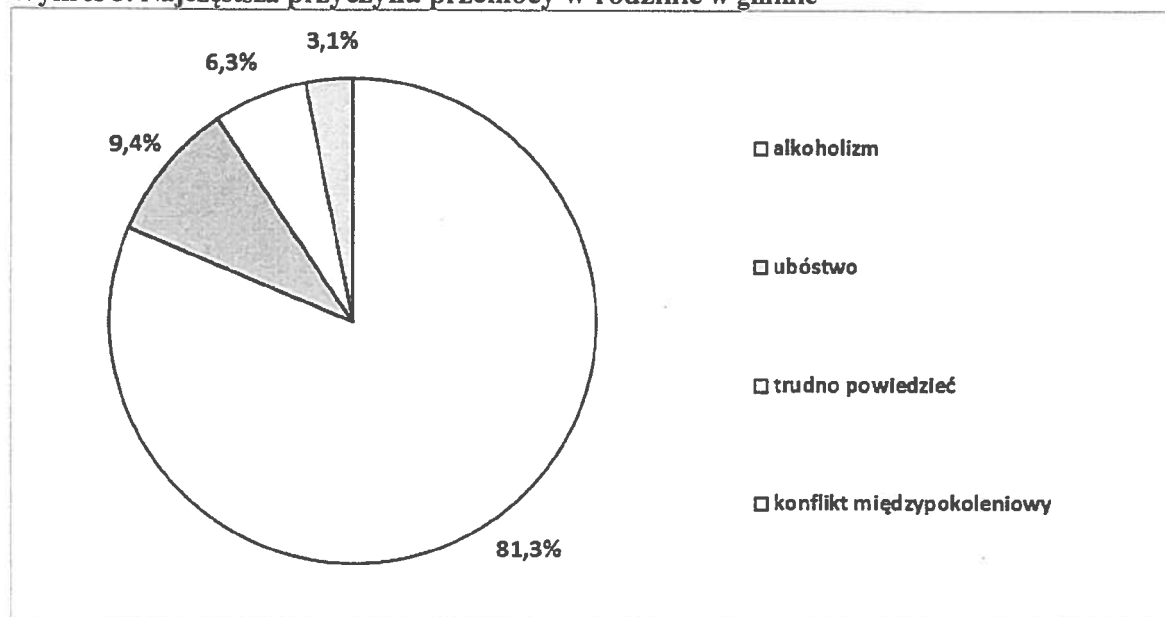

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Półowa ankietowanych stwierdziła, że slyszała o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie, a kolejne 40% przyznało, że zna takie przypadki. Natomiast 10% respondentów uważa, że nie slyszało o takich przypadkach.

Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy w rodzinie w gminie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie w gminie

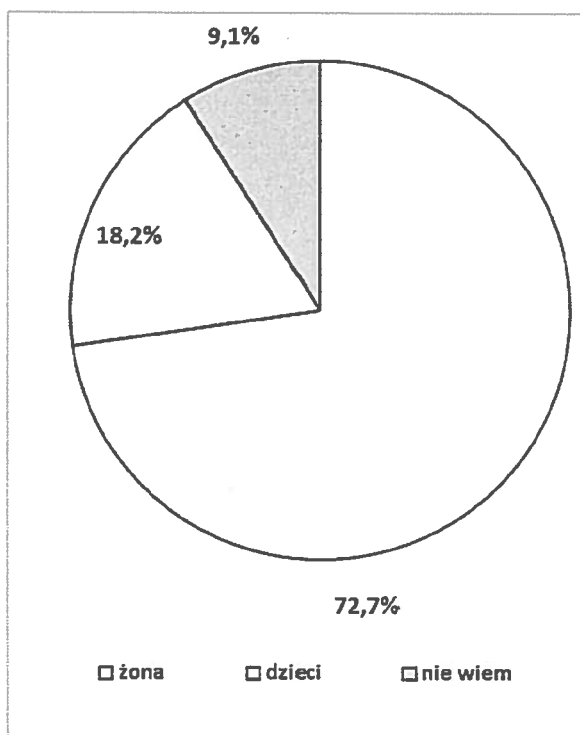

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

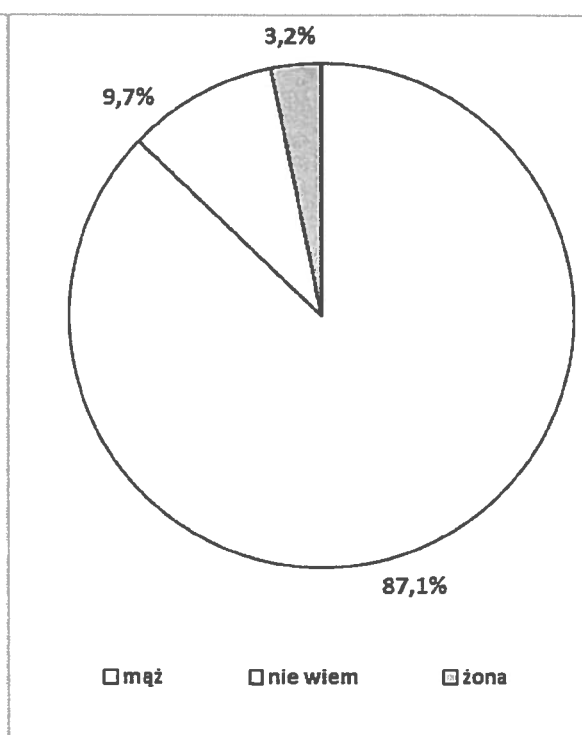
Zdaniem zdecydowanej większości respondentów (81,3%), alkoholizm jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie. Innymi powodami w opinii badanych są m.in. ubóstwo (9,4%) oraz konflikt międzypokoleniowy (3,1%). Ankieterzy dodali również, że powodem przemocy są także problemy emocjonalne, brak dojrzałości rodziców, bezrobocie, brak edukacji.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?

Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

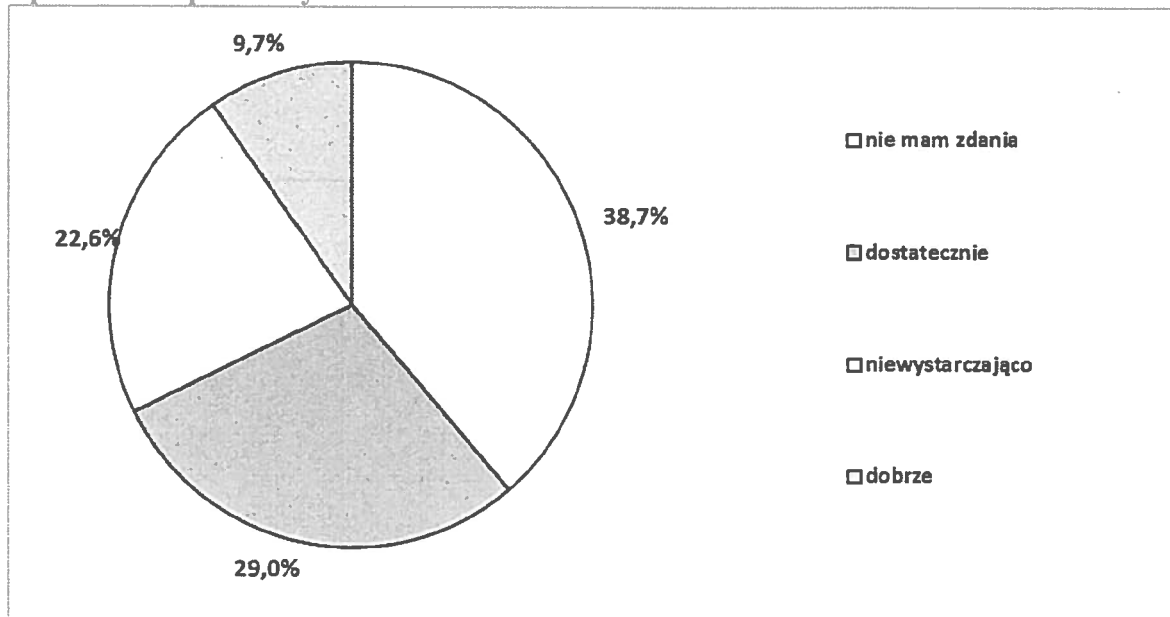

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według zdecydowanej większości ankietowanych (72,7%), najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są żony, natomiast 18,2% procent respondentów odpowiedziało, że ofiarami są dzieci. Jeśli natomiast chodzi o sprawcę przemocy w rodzinie, 87,1% respondentów wskazało, że tą osobą jest mąż. Natomiast tylko 3,2% respondentów wskazało żonę, a 9,7% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Na podstawie powyżej przedstawionych danych rysuje się zatem modelowy obraz przemocy w rodzinie: sprawcą przemocy jest mąż, a ofiarami jego żona, a także dzieci.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z problemem przemocy w rodzinie. Uzyskane opinie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pan(-i) ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

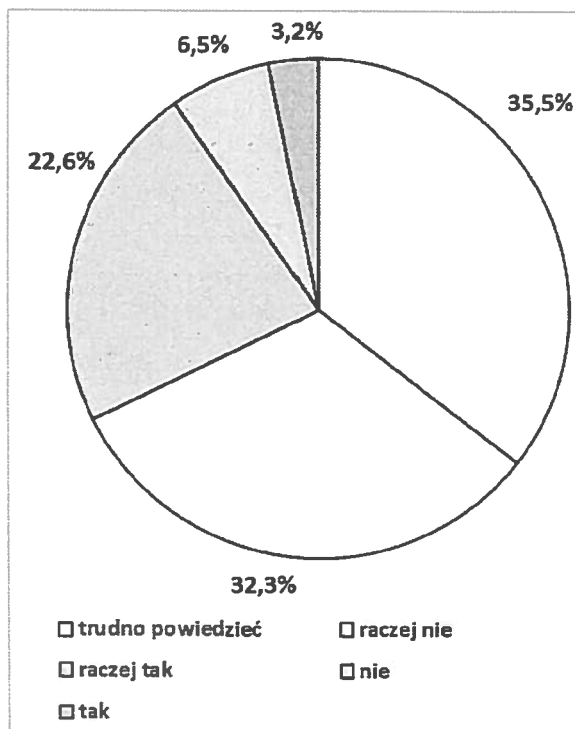

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

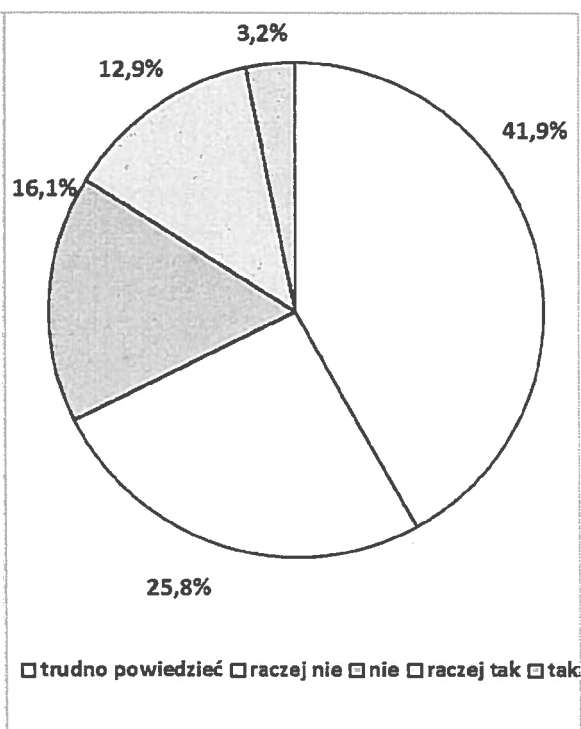
Oceniając podejmowane w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie, ponad jedna trzecia ankietowanych (38,7%) nie miała zdania w tej kwestii. Kolejne 29% respondentów uznało je za dostateczne, a negatywną opinię na ten temat przedstawiło 22,6% badanych. Tylko 9,7% ankietowanych działania profilaktyczne oceniło jako dobre.

Odpowiadając na kolejne pytania, ankietowani oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wypowiadając się na temat oferty wsparcia udzielanego ofiarom przemocy, łącznie 38,8% uznała, że jest ona raczej niewystarczająca lub niewystarczająca. Odmiennego zdania było w sumie 25,8% ankietowanych, a 35,5% respondentów nie sprecyzowało swojego stanowiska w tej sprawie. Podobny rozkład odpowiedzi był w przypadku oceny oferty pomocy świadczonej sprawcom przemocy w rodzinie.

W sumie 41,9% badanych odpowiedziało, iż jest ona raczej niewystarczająca lub niewystarczająca, przeciwny pogląd wyraziło łącznie 16,1% respondentów, natomiast 41,9% ankietowanych nie miało zdania.

2.3. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Obraz zjawiska agresji i przemocy uzyskany dzięki badaniom ankietowym przeprowadzonym wśród przedstawicieli placówek oświatowych i środowiska lokalnego dopełniają dane pochodzące z instytucji i organów działających w gminie bądź obejmujących swoim zasięgiem działania jej mieszkańców. Wśród nich szczególną uwagę należy zwrócić na Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz kuratorów sądowych.

W latach 2010-2012 środki finansowe przeznaczane przez samorząd gminy Konstancin-Jeziorna na profilaktykę i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie zwiększały się z roku na rok. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

wysokość środków wydatkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie w kolejnych latach		
2010 r.	2011 r.	2012 r.
1.000 zł	2.000 zł	2.460 zł

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2010-2012 Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie wspierał rodziny z powodu przemocy domowej oraz udzielał wsparcia rodzinom dotkniętym alkoholizmem, który to problem niejednokrotnie prowadzi do wystąpienia tego pierwszego zjawiska. Ich liczba (oraz liczba przebywających w nich osób) w latach 2010-2012 wahała się. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Rodziny i osoby w rodzinach, którym w latach 2010-2012 OPS przyznał pomoc z powodu przemocy w rodzinie i alkoholizmu

powód przyznania pomocy	2010 r.		2011 r.		2012r.	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
przemoc w rodzinie	4	12	1	3	5	20
alkoholizm	59	123	53	115	60	114

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie pełni także Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, do którego

w 2012 roku wpłynęło 8 spraw dotyczących przemocy w rodzinie. Trzy sprawy skierowano do sądu, a jedną do prokuratury.

W uzupełnieniu powyższych informacji, warto dodać, iż według danych II i III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie, na terenie gminy Konstancie-Jeziorna prowadzonych było 6 dozorów dotyczących problemu przemocy w rodzinie. Dodatkowo nadzorem kuratora objętych było 10 rodzin, w których występowała lub występuje przemoc.

2.4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców ww. zjawiska. Poniższa tabela zawiera wykaz tego rodzaju podmiotów świadczących wsparcie dla ludności gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 3. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie

lp.	nazwa jednostki
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Konstancinie-Jeziornie
3.	Gminny Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Konstancinie-Jeziornie
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Konstancinie-Jeziornie
5.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie
6.	Komisariat Policji w Konstancinie-Jeziornie
7.	Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie
8.	Sąd Rejonowy (Wydział Rodzinny i Nieletnich) w Piasecznie
9.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Konstancinie - Jeziornie

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2020 jest następujący:

**Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie
w gminie Konstancin-Jeziorna, zapewnienie ochrony jej ofiarom
oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1.:

Wsparcie rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Działania do celu operacyjnego 1.:

- Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.
- Prowadzenie poradnictwa i w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Poszerzenie oferty działającego w Konstancinie-Jeziornie Gminnego Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Cel operacyjny 2.:

Podniesienie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 2.:

- Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie, m.in. poprzez organizowanie prelekcji i pogadanek oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, np. z udziałem przedstawicieli Policji i specjalistów.
- Organizowanie dla nauczycieli szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.- usunąć ten punkt nie ma możliwości realizacji

Cel operacyjny 3.:

Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 3.:

- Monitorowanie przemocy w rodzinie w gminie; włączanie w tę działalność społeczność lokalnej.
- Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodków wsparcia, w tym Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i Kościoła.
- Upowszechnianie procedury „Niebieskiej Karty”.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Rodzaje przemocy

Tabela 2. Rodziny i osoby w rodzinach, którym w latach 2010-2012 OPS przyznał pomoc z powodu przemocy w rodzinie i alkoholizmu

Tabela 3. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie

Tabela 4. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

Wykresy:

Wykres 1. Czy przemoc w rodzinie jest dużym problemem społecznym?

Wykres 2. Znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?

Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

Wykres 6. Jak Pan(-i) ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

PRZEWODNICZĄCY
KAROL M. GOSIŃSKI

Andrzej Cieslański